

Вангел Наумовски
Vangel Naumovski

Министерство за култура на Република Македонија
Ministria për Kulturë e Republikës së Maqedonisë
Ministry of Culture of the Republic of Macedonia

НУ Национална галерија на Македонија
IK Galeria Kombëtare e Maqedonisë
NI National Gallery of Macedonia

Вангел Наумовски

Ретроспективна изложба

Vangel Naumovski

Retrospective Exhibition

СЛИКАР ОД БАЈКИТЕ

- за целовитоста на светот на Вангел Наумовски -

Со името на охридскиот сликар Вангел Наумовски се поврзани повеќе епитети - тој кај нас и во светот е секогаш претставуван како уникатен пример на сликар на чудесниот свет на длабочините на езерото и комплексноста на космосот, на задоволството, жената и љубовта... Неговите поетски слики со виртуозен потег го доловуваат светот на границата помеѓу сонот и јавето, меѓу земјата и космосот, царствата на растенијата и цвеќето, убавините на охридските нимфи. Волшебните светови на соништата на Наумовски се раѓаат од неговиот однос кон природата, опкружувањето, традицијата, митовите и стилски и тематски заземаат издвоено и препознатливо место со специфичното хуманистичко и пантеистичко чувствување на светот и на човекот во него. Многупати досега за него е истакнато дека претставува одраз на невообичаеното, а како оригинален творец извршил среќен спој помеѓу наивноста и апстракцијата.

Се чини премалку да се каже дека сликарството на Вангел Наумовски се одликува со исклучителна препознатливост. Иако самоук сликар, тој се вбројува помеѓу малиот број уметници од Македонија кои достигнуваат најголема афирмација и надвор од нашата земја уште за време на своите најактивни творечки години. Со автентичен и препознатлив ликовен израз надвор од уметничките трендови, секогаш актуелен, сензибилен и повеќестрано креативен, на почеток е забележан во историјата на македонската (и пошироко, на југословенската) ликовна уметност како најистакнат претставник на т.н. „наивна уметност“, определби што се менуваат подоцна заради констатациите за неговото тежнеење кон фантастичниот надреализам. Сеопфатното презентирање на создавањето на Вангел Наумовски претставува должност кон историјата на македонската ликовна уметност, не во насока на дефинирање на неговото многупати потврдено место, туку како потсетник на значајните легати на нашите големи уметници.

Низ приложениот материјал само е допрена комплексната личност на сликарот Вангел Наумовски. Целовитоста на неговиот свет и неговиот дух отворен кон нови сознанија опфаќа и незапирливо љубопитно истражување во многу други области - скулптура, архитектура, поезија, музика... Вангел Наумовски може слободно да го определиме како единствен пример поради многуте негови интереси и творечката енергија, но и создавањето надвор од теориите и тенденциите. Истражувачкиот проект, ретроспективната изложба и монографското издание се дел од програмските активности на Националната галерија на Македонија за 2016 година, согласно со мисијата за репрезентативното одбележување на уметниците што се застапени во постојаната поставка и во колекцијата на македонската ликовна уметност на оваа национална установа. Реализацијата на потребните активности беше овозможена со поддршката на голем број државни и јавни институции во Република Македонија, приватни галерии и особено на неговото семејство и голем број приватни сопственици, кои овозможија увид во делото на Вангел Наумовски. Свесни дека ваков тип претставување на местото на Вангел Наумовски во македонската ликовна уметност и неговата меѓународна афирмација од извесна временска дистанција се случуваат во границите на, сепак, просторна и временска ограниченост, може да заклучиме дека „потрагата по новото и творечката возбуда за постојано качување кон непознат врв“ во целиот процес на истражувањето остава отворени можности и понатамошни толкувања, со што не може да биде одредена како конечност.

Маја Чанкуловска-Михајловска

PAINTER FROM FAIRY TALES

- On the entirety of the world of Vangel Naumovski -

The very name of Ohrid painter Vangel Naumovski brings several associations to our mind: in our country and in the world, he is always presented as a unique example of a painter of the marvelous world of the depths of the lake and the complexity of the universe, of satisfaction, of woman and love... His poetic images with masterly stroke capture the world on the border between dream and reality, between the earth and the universe, the kingdoms of plants and flowers, the beauty of Ohrid nymphs. The magical worlds of dreams of Naumovski originate from his relationship to nature, environment, traditions, myths, while stylistically and thematically they occupy a separate and identifiable place with specific humanistic and pantheistic feeling of the world and of man in it. Many times, it has been noted that he is a reflection of the unusual; on the other hand, as an original artist, he made a successful connection between naive art and abstraction.

It is not enough to say that the painting rendered by Vangel Naumovski is marked by a unique recognizability. Although a self-taught painter, he is among the very few artists from Macedonia, who also obtained the highest international acclaim especially during their most creative years. Offering authentic and distinctive artistic expression outside art trends, while always being relevant, sensitive and multi-facetedly creative, initially he was noted in the history of Macedonian (and further, of Yugoslav) art as the most prominent representative of the so-called "naive art", determinations that were to be modified afterwards because of conclusions about his pursuit of fantastic surrealism. This comprehensive presentation of the body of work of Vangel Naumovski is an obligation to the history of Macedonian art, not in the context of defining his repeatedly established place, but as a reminder of the important legacies left by our great artists.

The attached material enables us to have just a glimpse of the complex personality of artist Vangel Naumovski. The entirety of his universe and of his spirit open to new knowledge also covers relentlessly inquisitive exploration of many other areas: sculpture, architecture, poetry, music... We can freely define Vangel Naumovski as a unique example because of his many interests and creative energy, as well as on grounds of his artistic production beyond theories and trends. The research project, the retrospective exhibition, and the monographic publication are part of the program activities of the National Gallery of Macedonia for 2016, according to the mission about the representative marking of the artists who are represented in the permanent exhibition and the Macedonian art collection of the National Gallery of Macedonia. Conducting the necessary activities was made possible by the support of many state and public institutions in the country, private galleries and especially the family of the artist and many owners of private art collections who enabled us to have insight into the body of work of Vangel Naumovski. Being aware that such type of presentation of the position of Vangel Naumovski in Macedonian art and his international recognition considered from certain time distance takes place within, however, spatial and temporal limitations, we can conclude that "the search for the new and the creative excitement of steadily climbing towards the unknown peak" in the entire research process leaves room for further opportunities and additional interpretations, which cannot be defined as final.

Maja Chankulovska-Mihajlovska

Младешки пејзаж, 1960, масло на лесонит, 42x100 см / Youthful Landscape, oil on plywood

Љубов и закана, 1961, масло на платно, 68,5x110 см
Love and threat, oil on canvas

Заспана девојка, 1959, масло на платно, 66x98 см / Sleeping Girl, oil on canvas

Галаксија Око, 1967, масло на платно, 62x94 см
Galaxy Eye, oil on canvas

Црна лулка на светиот живот, 1963, масло на платно
100x133 см / Black Cradle of Bright Life, oil on canvas

Охридска клима, 1975, масло на платно, 140x210 см
Ohrid Climate, oil on canvas

Расцветани огнови, 1969, масло на платно, 125x195
Blossoming Fires, oil on canvas

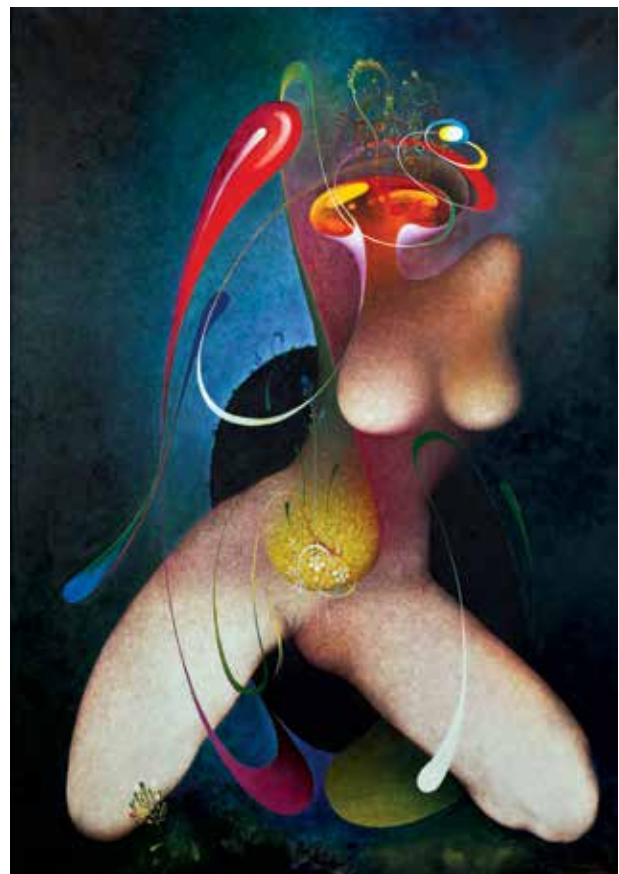

Жена која почива, 1984, масло на платно, 44,5x54 см
Resting Woman, oil on canvas

Вардарска девојка, 1977
масло на платно, 130x90 см
Vardar Girl, oil on canvas

Во виорот на расцутениот ветер, 1975
масло на платно, 60x50 см
In a Whirlwind of Wind Bloom, oil on canvas

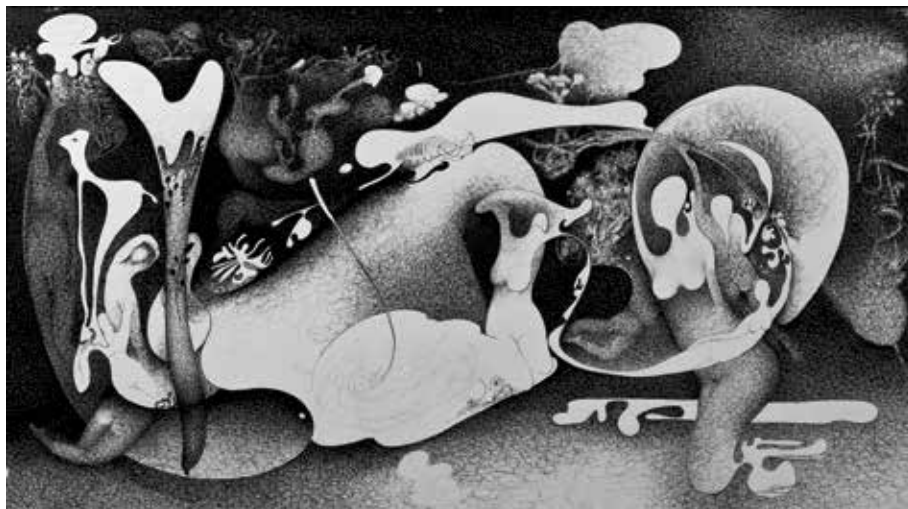

Универзум, 1979, туш на хартија, 71x104 см
Universe, ink on paper

Грев на младоста, 1967, туш на хартија, 76x56 см
Sin of Youth, ink on paper

Голема возбуда, 1967, туш на хартија, 55x99 см / Great Excitement, ink on paper

Хоризонтална галаксија, 1980
масло на платно, 67x96 см
Gorizonta Galaxy, oil on canvas

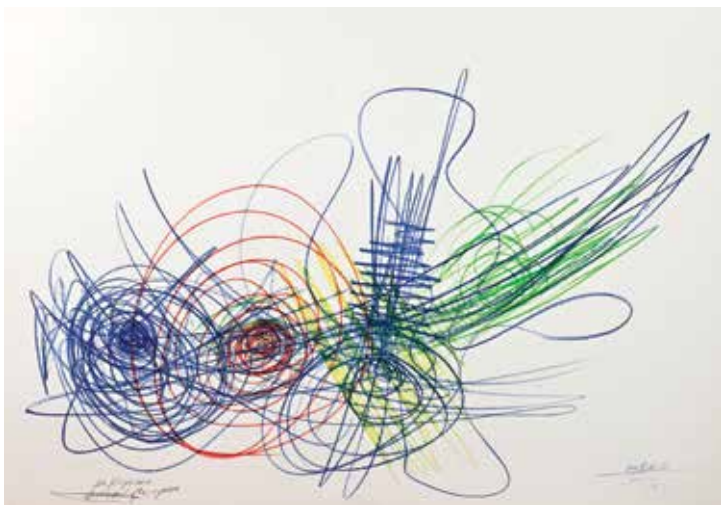

Мисла како вселена и како вечност, 1979
масло на платно, 195x130 см
Thought as Universe and as Eternity, oil on canvas

Сикстинска асоцијација, 1987
акрилик на хартија, 150x109 см
Sistine association, acrylic on paper

Процес, 1995, молив во боја на хартија, 100x70,5 см
Process, color pencil on paper

Визуелен триумф, 1989, акварел, 70x50 см
Visual Triumph, watercolor

Ова ме замина, 1995, молив во боја на хартија, 100x70,5 см
This passed me by, color pencil on paper

Биографија

1924 На 22 март е роден Вангел Наумовски во с. Скребатино, Охрид, во сиромашно работничко семејство
1933 го прекинува школувањето во второто одделение од основното училиште
1935 работи и учи разни занаети: градинар, слаткар, месар, колар, фурнација, овчар, сидар, лимар и др.
1945 се запишува во Средното уметничко училиште во Скопје, и го завршува првиот клас
1947 исклучен е од училиштето како „неталентиран“
1948 работи како цртач во атељето за резба во Охрид
1950 релативно редовно се занимава со сликарство
1963 се вработува како цртач во претпријатието за градење и проектирање „Трудбеник“ во Охрид
1965 почнува да работи пластика и архитектонски визии
1967 станува член на ДЛУМ
1969 преоѓа во слободна професија како сликар
1983 „Култура“, Скопје ја издава монографијата „Вангел Наумовски“ од авторот Ото Бихаљи-Мерин
1985 Alpine Fine Arts, Collection, ltd. Од Велика Британија ја издава на англиски јазик монографијата “Naumovski” од авторот Ото Бихаљи-Мерин
2006 починал на 13 јуни во Охрид

Самостојни изложби

		1985	Загреб, <i>Vangel Naumovski: akvareli i ulja 1982-1985</i> , Galerije grada Zagreba, Galerija primitivne umjetnost
		1986	Цирих, Galerie und edition Hannes Koll
		1987	Загреб, Caffe-Galerija '85
1954	Охрид, Салон на хотелот „Турист“		Охрид, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
	Струга, Простории на Социјалистичкиот сојуз		Охрид, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
1955	Скопје, Работнички универзитет		Загреб, Galerija “Mirko Virius”
1958	Охрид, Работнички универзитет	1988	Скопје, <i>Вангел, изложба: нова шехника</i> , Центар за култура и информации
1959	Битола, Уметничка галерија	1989	Охрид, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
1960	Прилеп, Народен музеј		Будва, Модерна галерија
1963	Загреб, Galerija primitivne umjetnosti	1990	Охридска порта, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
1964	Струмица, Работнички универзитет	1991	Охридска порта, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
1965	Рим, <i>Vangel Naumovski</i> , Studio Margutta	1992	Охрид, Завод и музеј - Охрид, Уранија
	Охрид, <i>Иван Генералиќ / Вангел Наумовски</i> , Уметничка галерија, Охридски летен салон	1994	Охрид, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
	Скопје, <i>Вангел Наумовски</i> , Музеј на современата уметност	1996	Скопје, Салон „Гурѓа“
1966	Рим, Studio Margutta	1997	Охрид, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
1967	Рим, Vangel Naumovski, CM 13 Studio d'Arte moderna	1998	Битола, <i>Циклус Нав Муан</i> , Завод, музеј и галерија - Битола
	Кортина д'Ампрезе, Vangel Naumovski, Galleria Selene	2002	Скопје, Нау Ван (цртежи), Културно-информативен центар
	Каљари, <i>Vangel Naumovski</i> , Galleria D'arte Moderna		Охрид, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
	Лондон, <i>Vangel Naumovski</i> , Don Quixote Art Gallery		Охрид, Уметничка галерија „Охридска порта - Љубица“
1968	Милано, Galleria il Giorno	2004	Охрид, <i>Вангел Наумовски - њоршреши и ликови</i> , Куката на Уранија
1969	Комо, Galeria d'Arte	2014	
	Новара, Galleria il Corile		
	Охрид, Уметничка галерија		
	Скопје, <i>Вангел Наумовски: Слики, цртежи, скулптури, макеџи</i> ,		
	Музеј на современата уметност		
1970	Загреб, <i>Vangel Naumovski</i> , Galerija primitivne umjetnosti		
	Париз, <i>Naumovski</i> , Galerie 'Mona Lisa'		
1971	Скопје, <i>Вангел Наумовски</i> , Центар за култура и информации		
1972	Белград, Галерија “Номо Номини”, хотел „Југославија“		
1973	Торонто, Gallery “Joso 25”		
1976	Белград, „Галерија 73“ и „Атеље 212“		
1979	Охрид, <i>Изложба на слики на Вангел Наумовски</i> , Информативен центар РО НИП „Нова Македонија“		
1981	Охрид, Историски архив		
	Скопје, <i>Вангел Наумовски</i> , Уметничка галерија - Скопје		
1983	Скопје, <i>Вангел Наумовски - акварели 1982-1983</i> , Музеј на современата уметност		
1984	Минхен, Galerie Hell & Hell		
	Солун, <i>Vangel Naumovski</i> , L'Institut Francais de Thessalonique		

Biography

1924 Vangel Naumovski was born on March 22 in the village of Skrebatino, Ohrid, in a poor working family
1933 quit school in the second grade of primary school
1935 worked and learned various trades: gardener, confectioner, butcher, driver, bakery, shepherd, bricklayer, tinsmith and others.
1945 enrolled in secondary art school in Skopje and completed first grade
1947 excluded from school as “untalented”
1948 worked as a draftsman in the atelier for carving in Ohrid
1950 relatively regularly dealt with painting
1963 He was employed as a draftsman in the company for building and design “Trudbenik” in Ohrid
1965 started working plastic forms and architectural visions
1967 became member of DLUM (Association of Fine Art Artists of Macedonia)
1969 begins a freelance profession as a painter
1983 “Kultura”, Skopje issued monograph “Vangel Naumovski” by Otto Bihalji-Merin
1985 Alpine Fine Arts, Collection, Ltd. Britain issued monograph “Naumovski” by Otto Bihalji-Merin in English
2006 He passed away on June 13 in Ohrid

Solo exhibitions

	1981	Ohrid, Historical Archive	
		Skopje, <i>Vangel Naumovski</i> , Art Gallery - Skopje	
1954	Ohrid, Salon of hotel “Turist”	1983	Skopje, <i>Vangel Naumovski - watercolors 1982-1983</i> , Museum of Contemporary Art
	Struga, Premises of the Socialist Alliance		Munich, Galerie Hell & Hell
1955	Skopje, Workers’ University		Thessaloniki, <i>Vangel Naumovski</i> , L’Institut Francais de Thessalonique
1958	Ohrid, Workers’ University		Zagreb, <i>Vangel Naumovski: akvareli i ulja 1982-1985</i> , Galerije grada
1959	Bitola, Art Gallery	1985	Zagreb, Galerija primitivne umjetnost
1960	Prilep, National Museum		Zurich, Galerie und edition Hannes Koll
1963	Zagreb, Galerija primitivne umjetnosti	1986	Zagreb, Caffe-Galerija ‘85
1964	Strumica, Workers’ University	1987	Ohrid, Art Gallery “Ohridska porta - Ljubica”
1964	Rome, <i>Vangel Naumovski</i> , Studio Margutta		Ohrid, Art Gallery “Ohridska porta - Ljubica”
	Ohrid, <i>Ivan Generalic / Vangel Naumovski</i> , Art Gallery, Ohrid Summer	1988	Zagreb, Galerija “Mirko Virius”
Salon		1989	Skopje, <i>Vangel, exhibition: new media</i> , Cultural Informative Center
	Skopje, <i>Vangel Naumovski</i> , Museum of Contemporary Art - Skopje		Ohrid, Art Gallery “Ohridska porta - Ljubica”
1966	Roma, Studio Margutta		Budva, Modern Gallery
1967	Roma, Vangel Naumovski, CM 13 Studio d’Arte moderna	1990	Ohrid, Art Gallery “Ohridska porta - Ljubica”
	Cortina d’Ampezzo, Vangel Naumovski, Galleria Selene	1991	Ohrid, Institute and Museum - Ohrid, House of Uranija
	Cagliari, <i>Vangel Naumovski</i> , Galleria D’arte Moderna	1992	Ohrid, Art Gallery “Ohridska porta - Ljubica”
	London, <i>Vangel Naumovski</i> , Don Quixote Art Gallery	1994	Skopje, “Gjurgja” Salon
1968	Milan, Galleria il Giorno	1996	Ohrid, Art Gallery “Ohridska porta - Ljubica”
1969	Como, Galleria d’Arte	1997	Bitola, <i>Cycle Nav Muan</i> , Institute, Museum and Gallery - Bitola
	Novara, Galleria il Corile	1998	Skopje, <i>Nau Van (drawings)</i> , Cultural Informative Center
	Ohrid, Art Gallery	2002	Ohrid, Art Gallery “Ohridska porta - Ljubica”
	Skopje, <i>Vangel Naumovski: Paintings, drawings, sculptures, models</i> , Museum of Contemporary Art	2004	Ohrid, Art Gallery “Ohridska porta - Ljubica”
1970	Zagreb, <i>Vangel Naumovski</i> , Galerija primitivne umjetnosti	2014	Ohrid, <i>Vangel Naumovski - Portrets and Faces</i> , House of Uranija
	Paris, <i>Naumovski</i> , Galerie ‘Mona Lisa’		
1971	Skopje, <i>Vangel Naumovski</i> , Cultural Informative Center		
1972	Belgrade, “Homo Homini” Gallery, Hotel “Jugoslavija”		
1973	Toronto, Gallery “Joso 25”		
1976	Belgrade, “Galerija 73” and “Atelje 212”		
1979	Ohrid, <i>Exhibition of paintings of Vangel Naumovski</i> , Informative Center of the Publishing House “Nova Makedonija”		

Градина на сончевото зајдување, 1968
масло на платно, 120x120 см
Garden of Solar Sunset, oil on canvas

НУ Национална галерија на Македонија
Железничка 18, 1000 Скопје, Република Македонија
Тел.: + 389 (0)2 31 26 856; Факс: + 389 (0)2 31 09 566
www.nationalgallery.mk; contact@nationalgallery.mk

Вангел Наумовски, Ретроспективна изложба
Даут-пашин амам, декември 2016 - февруари 2017

Издавач: НУ Национална галерија на Македонија
За издавачот: д-р Дита Старова Керими, директор
Организација на изложбата: Маја Чанкуловска-Михајловска

Текст, селекција на текстови, биографија и
библиографија: Маја Чанкуловска-Михајловска

Соработници: Мирјана Талеска, Горанчо Ѓорѓиевски, Ана Франговска, Маја
Неделкоска-Брзанова, Елена Иванова, Вана Урошевиќ, Мила Миладиновиќ, Татјана
Бундалевска, Марјан Ѓорѓиев, Александар Тодоровски

Превод на англиски: Дарко Путилов

Дизајн: Борис Шемов

Фотографии: Роберт Јанкулоски, Игор Василев, Рубенс Наумовски
Станимир Неделковски и др.

Лектура: Кирил Ангелов

Печат: Винсент графика, Скопје

Тираж: 300

Голема благодарност до семејството Наумовски (Рубенс Наумовски, Македонка
Настоска, Полина Наумовска, Нова Јанеска, Бранислав Настоски); Специјална
болница за ортопедија и трауматологија „Св. Еразмо“ - Охрид, НУ Завод и Музеј -
Охрид; НУЦК „Антон Панов“, Струмица; Hrvatski muzej naivne umjetnosti - Загреб
(Хрватска); Muzej naivne i marginalne umetnosti - Јагодина (Србија); Град Скопје;
Собрание на Република Македонија; Народна банка на Република Македонија;
Стопанска комора на Македонија и голем број институции и приватни лица
кои позајмија дела за оваа изложба, фотографии за монографското издание и
озвозможија увид во творештвото на Наумовски.

NI National Gallery of Macedonia
Zeleznicka 18, 1000 Skopje, Republic of Macedonia
Tel.: + 389 (0)2 31 26 856; Fax: + 389 (0)2 31 09 566
www.nationalgallery.mk; contact@nationalgallery.mk

Vangel Naumovski, Retrospective Exhibition
Daut Pasha Hamam, December 2016 - February 2017

Publisher: NI National Gallery of Macedonia
For the publisher: Dita Starova Qerimi, PhD, director
Organization of the exhibition: Maja Chankulovska-Mihajlovska

Text, selection of excerpts, biography and
bibliography: Maja Chankulovska-Mihajlovska

Collaborators: Mirjana Taleska, Gorancho Gjorgjievski, Ana Frangovska, Maja
Nedelkoska-Brzanova, Elena Ivanova, Vana Uroshevic, Mila Miladinovic, Tatjana
Bundlevska, Marjan Gjorgjiev, Aleksandar Todorovski

English translation: Darko Putilov

Design: Boris Shemov

Photography: Robert Jankuloski, Igor Vasilev, Rubens Naumovski
Stanimir Nedelkovski atc.

Edited by: Kiril Angelov

Printed by: Vincent Grafika, Skopje

Copies: 300

Special acknowledgement to: the Naumovski family (Rubens Naumovski, Makedonka
Nastoski, Polina Naumovska, Nova Janeska, Branislav Nastoski); Special Hospital for
Orthopedic Surgery and Traumatology “St. Erazmo” - Ohrid; NI Institute and Museum
- Ohrid; NICC “Anton Panov”, Strumica; The Croatian Museum of Naive Art - Zagreb
(Croatia); Museum of Naive Art and Marginal Art - Jagodina (Serbia); City of Skopje;
Assembly of the Republic of Macedonia; National Bank of the Republic of Macedonia;
Economic Chamber of Macedonia; and many other institutions and private individuals
who lent works for the exhibition, photographs for the monographic edition and provid-
ed insights into the work of Naumovski.

Поддржано од Министерството за култура на Република Македонија
Mbështetur nga Ministria për Kulturë e Republikës së Maqedonisë
Supported by the Ministry of Culture of the Republic of Macedonia